

כיום קודם הנה"ח, וכיון שהוא קודם שתנץ החמה על כרחך שהוא מעלות השחר, דאין

לנו רק ב' זמנים הללו לתחילת היום, ודו"ק כי נכון הוא.

פרשת קרח

ט"ז, ה'. בקר וידע ה' את אשר לו וגו'.

פירש"י וז"ל: עתה עת שכרות הוא לנו ולא נכון להראות לפניו וכו'. נראה שהיו עסוקין באותו ענין כלילה, כי אז אי אפשר לומר "מחר" מפני שמחר הוא יום אחר, ובלילה הלא כבר בא היום שיהיה בבוקר — שהלוא היום הולך אחר הלילה, ולכן אז נקרא אותו היום "בקר", כלומר כשיגמר הלילה ויבוא הבקר אז יודע ה' את אשר לו. ואפשר משום זה דרשו חז"ל שעכשיו זמן שכרות הוא לנו, והיינו מפני שהיה זה בערב. גם יתכן שבא למעט שלא נאמר כי יהיה זה למחר בקטרת של בין הערבים, אלא שהקריבו קטרת של שחר, וצ"ע בזה.

ט"ז, כ"ח. ויאמר משה בזאת תדעון כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה וגו'.

הרי שמשה רבינו החליט מעצמו להביא את כל מסירת התורה בסכנה, שהרי לא מצינו שהבטיחו הקב"ה שיעשה לו נס, ואם לא היה עושה הקב"ה הנס הרי זה כמו שמשה רבינו מודה שאינו שליח ה', ואמאי עשה כן? אבל באמת לא היתה למשה ברירה אלא לעשות כן, והיינו משום שאם בתקופה

ההיא עדיין ישנם אנשים המפקפקים על שליחותו, אם כן כל תורתו שמסר לישראל אינה שוה כלום, שהרי אז תמיד יבואו עוד כאלו ויפקקו על אמיתות שליחותו, וא"כ מוכרח הוא לעשות "נסיון" זה, שהרי אף אם הקב"ה לא יעשה את הנס ויתברר שמשה אינו שליח אמיתי, אבל אם לא יעשה כלום ג"כ יצא כן, שהרי בלי זה תמיד יפקקו אנשים באמיתותו, ולכן לא היה מנוס למשה מלעשות כן, ודו"ק.

ט"ז, ל'. ואם בריאה יברא ד'.

פירש"י וז"ל: ורבותינו פירשו אם בריאה פה לארץ מששת ימי בראשית מוטב ואם לאו יברא ה' עכ"ל. ואכן באבות [פ"ה מ"ו] איתא: עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות ואלו הן פי הארץ וכו', ועיי"ש. ולפענ"ד דביאור הענין כך הוא, דאחר שנברא העולם בסדר ומשטר עד להפליא — עד שאין שום צורך לפועלו, כי המלאכה מתוקנת ועמידם לעד לעולם עד שעל ידי זה יכול האדם לבוא לידי כפירה חס ושלום שאין פועל — ומכל שכן שאינו משגיח ונותן שכר לעושי רצונו ומעניש לעוברי רצונו, ולפיכך בערב שבת בין השמשות —